

GRANS DONES PRECURSORES DE LA TECNOLOGIA QUE PORTEM A LA BUTXACA

Margarida Espona

Josep Fatjó

Les grans dones científiques de la història i en particular les dones que han estat cabdals en el desenvolupament de les noves tecnologies, han estat invisibilitzades i per això no les coneixem.

La tecnologia és cosa de dones? La resposta és que sí, però sempre han estat silenciades i no ha sigut al cap dels anys i no sempre, que se'ls ha reconegut el seu treball fonamental i imprescindible en el món de la ciència.

És a partir del segle XIX i amb la revolució industrial, que comencen a excel·lir.

Ada Lovelace (1815-1852) va ser la primera programadora de la història dels ordinadors. Era matemàtica i va col·laborar amb Charles Babbage en el disseny d'una màquina analítica capaç de resoldre equacions diferencials. A les seves notes de treball hi va incloure el que ara es considera el primer algorisme que es va intentar dur a terme en una màquina. És per això que se la considera la primera programadora.

Grace Hopper (1906-1992) Doctora en Matemàtiques, va ser una militar nord-americana amb el grau d'almirall i una pionera en el món de la informàtica. Ha passat a la història, però, com la inventora del llenguatge de programació COBOL, un llenguatge d'alt nivell de compilació pensat, especialment, per facilitar el desenvolupament de programes d'ordinadors.

Les programadores de l'ENIAC (*Electronic Integrator And Computer*) (1942) Era una màquina gegant considerada el primer ordinador programable electrònic d'ús general i totalment digital. El disseny i construcció fou finançat per l'Armada dels Estats Units durant la segona Guerra Mundial. Va ser dissenyat per al càlcul d'angles de tir de l'artilleria. Es van contractar cent dones de les que es van escollir sis per un programa secret i que van ser conegudes com les *Top Secret Roises*. Quan aquesta màquina es va fer llegendària, els seus enginyers es van fer famosos i mai es va atorgar cap crèdit a les sis dones programadores. No va ser fins el 1997 que se'ls hi va reconèixer el seu valuós treball.

Hedy Lamarr (1914-2000) Va néixer a Viena i va ser actriu, inventora i productora. Figura entre les actrius més mítiques de Hollywood. Durant la segona Guerra Mundial va registrar, juntament amb George Antheil, una patent d'un sistema secret de transmissions de ràdio per a guiar, per radiofreqüència, els torpedes de les forces aliades. Va ingressar, a títol pòstum, a la *National Inventors Hall of Fame* el 2014.

Margaret Hamilton (1936). És matemàtica i científica computacional. Va desenvolupar el programari de navegació d'a bord per al Programa Espacial Apol·lo, feina que va trobar a través d'un anunci que deia: "es necessita enginyer per enviar homes a la lluna". En les seves conferències diu: "hauria d'haver enviat més homes a

Lluna".

Radya Perlman (1951) És una creadora de programari i enginyera de xarxes coneguda com *la mare d'Internet*. És la creadora del *Protocol Spanning Tree* (STP) que permet la redundància de camins a les xarxes d'àrea local (LAN). Actualment treballa a INTEL.

Les Teixidores de programes Telesincro (Cerdanyola) (1973). Fou una empresa d'informàtica catalana creada el 1963. Van fabricar la primera facturadora, la

Factor-P, considerada el primer ordinador creat a l'estat espanyol. Les dones que hi treballaven a l'assemblatge de cables sempre comentaven que el més divertit de la feina era quan s'equivocaven perquè havien de tornar a començar de nou.